

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΗΧΩ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Διευθυντής Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ ΒΕΗΣ

Συντάκται Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Ι. Ν. ΓΡΥΠΑΡΗΣ.

ΤΗ: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΩΤΕΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἐκδίδεται: Κ. ΖΙΒΙΔΗΣ ΚΑΙ ΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φυλλάδιον: **Ι. Γ. Καρθουνίδου**, «Καταχνιές» (ποίημα).— **Τάδου Καλογιάννου**, «Ἡ Ἀγγελικα».— **Ἡλία Σταύρου** «Εἰκόν».— **Ν. Φ.** «Τὸ μέλλον τῆς ἀνατροφῆς».— «Πειρασμός» (μυθιστόρημα **Th. Bentz**).
Ἐξωφύλλον: (ἐπιφυλλίς «Ἡχοῦς»). Νόστιμον παιγνίδι. — Ἀλλοζυγραφία.

Συνδρομή: Ἐν Κωνσταντιπόλει γρ. 40.— Ταχυδρομικῶς γρ. 34.— Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 12.— Ἐκαστον φυλλάδιον γρ. 1.
Ἄμα τῇ πληρωμῇ τῆς συνδρομῆς δίδεται τὸ πρῶτον μέρος τοῦ μυθιστορήματος.

Adresse: N. PHALÈRE BEY

Directeur de "L'ECHO LITTÉRAIRE,,

12 Rue Haratchi, Galata - Constantinople.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις Κ. ΖΙΒΙΔΟΥ καὶ Σας, Γαλατῶ. ὁδὸς Χαρισσῆ, ἀριθ. 12.

1896

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ "ΗΧΟΥΣ"

ΝΟΣΤΙΜΟΝ ΠΑΙΓΝΙΔΙ

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Ν.)

I

Ἡ ἐπαρχία τοῦ Ἀρλιζ δὲν ἦτο ποτὲ ἐπιζήλιος θέσις καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς κυρίους ὑποψηφίους ἐπαρχοὺς δὲν τὴν ἐποφθαλμία. Μὲ πέντε χιλιάδας κατοίκους, κακοκτισμένη, χωρὶς σιδηρόδρομον, τέλος τύπος μικρᾶς ἐπαρχιωτικῆς πόλεως, ὅπου ἡ πλῆθις σταῖζει ἀπὸ τοὺς τοίχους καὶ ἀναβρῦει ἀπὸ τὰς σχισμάδας τῶν λιθοστρώτων.

Οὕτως ὥστε μόλις ἐγκατεστάθη, ὁ κύριος βαρῶνος τοῦ Σαιντ-Γριέζ, προσεβλήθη ἀπὸ τὸ ἐνδημικὸν του νόσημα καὶ σχεδὸν κάθε ἐσπέρας εἶχε μὲ τὴν κ. ἐπαρχίαν διαλόγους, ἀπάνω κάτω ὡσάν τὸν ἀκόλουθον:

— Καὶ ὅμως, Ἄννα, ἂν ἤθελες...
— Τί θὰ ἐγίνετο;
— Θὰ ἐμέναμεν ἡσυχοὶ εἰς τὸ κτήμα μας. Θὰ καλλιεργούσα, θὰ κυνηγούσα θα...
— Καὶ ἐγὼ, θὰ ἐμένα στοὺς σπῆτι, θὰ ἐστενοχωρούμην, θὰ...
— Κ' ἐδῶ τάχα;

— Ὡ! συμφωνῶ, Γοντράν, πρὸς τὸ παρὸν ὁ βίος μας δὲν εἶναι φαιδρὸς, ἀλλὰ ἀργότερα... Εἰς ὅλα χρειάζεται μία ἀρχή... Εἰς ἓν ἔτος θὰ ἔχωμεν μίαν Νομαρχίαν. Ὁ ὑπουργὸς τὸ ὑπεσχέθη εἰς τὸν θεῖόν μου...

Ἄ! Κύριε βαρῶνε, εἶσαι καθὼς ὅλοι οἱ εὐνοούμενοι τῆς τύχης. Ἡ θέσις αὐτὴ τοῦ ἐπαρχοῦ, ἀντικείμενον ὅλης σου τῆς περιτρονήσεως φαίνεται εἰς πολλοὺς ὡς τὸ ἀπόγειον σημεῖον ὅλων τῶν μεγάλων. Νὰ, ἐδῶ ἀκόμα, πολὺ πλησίον τοῦ μεγάρου σου, ἐντὸς αὐτῆς τῆς οἰκίας, ἡ ὁποία θαρρεῖς ὅτι προσπαθεῖ νὰ φανῇ ταπεινὴ καὶ μικρὰ ἐνώπιον τῆς λαμπρότητος τοιαύτης γειτνιασεως σὲ ἐπιχαλοῦνται ἄνω τείνοντες τὰς χεῖρας. Τὸ ὄνομά σου ἐπαναλαμβάνεται καθὲς στιγμὴν... Ἄν ὁ κύριος βαρῶνος τοῦ Σαιντ-Γριέζ ἤθελεν... Ἄν ὁ κ. βαρῶνος τοῦ Σαιντ-Γριέζ κατεδέχετο... Πάντοτε ὁ κ. βαρῶνος τοῦ Σαιντ-Γριέζ!

Εἰσχώρησε εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ οἴκου τούτου καὶ θὰ συγκινηθῆς. Ἐκεῖ κατοικεῖ ἡ πτωχεία ἀλλὰ ἡ φιλόπονος πτωχεία... Σπεῦσε ὅμως. Ἡ δυστυχία κρούει ἤδη τὴν θύραν τῆς μὲ τὴν βασιανιστικὴν αὐτῆς συνοδείαν. Πρὸ τριῶν ἐτῶν ὁ οἰκογενειάρχης, ὁ πατὴρ Βαρβῶ, ἀπέθανε καὶ ἀπὸ τρία ἔτη ἡ χήρα ἀγωνίζεται, αἱ δυνάμεις τῆς ἐξαντλοῦνται καὶ τὸ φάσμα τῶν δανειστῶν διέρχεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Εἶσθε ὅμως ἐδῶ, κύριε ἐπαρχε, δὲν εἶν' ἀλήθεια; Ποία ἄλλη ἐπιρροή ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ

μειδίμα τῆς ἐλπίδος εἰς τὸ πρόσωπον τοῦτο τὸ ὁποῖον αἱ λύπαι καὶ αἱ ἀγρυπνίαι κατερρυτίδωσαν...

Ἡ χήρα εἰσέρχεται εἰς τὰ δωμάτιον τοῦ υἱοῦ τῆς καὶ μὲ φωνὴν πνιγομένην ἀπὸ χαρὰν:

— Διωρισμένος, Λουδοβικε, εἶσαι διωρισμένος!... πῆρα γράμμα ἀπὸ τὴν ἀνάδοχόν σου. Ἄκουσε:

«Ἀγαπητὴ μου κυρία. Ὁ κ. τοῦ Σαιντ-Γριέζ ἐζήτησε γραμματεία. Ὁμίλησα διὰ τὸν Λουδοβικόν καὶ ἡ θέσις τοῦ ἐδόθη, ἔχω τὴν ὑπόσχεσιν τῆς βαρωνίδος. Ὁ υἱός σου ἂς προσπαθῆσῃ νὰ τὸν πάρουν ἀπὸ καλὸ μάτι καὶ ἡ θέσις του εἶναι ἀσφαλισμένη.»

Ὁ Λουδοβικὸς Βαρβῶ δὲν τολμᾷ νὰ πιστεύσῃ τοιαύτην εὐτυχίαν. Γραμματεὺς τῆς ἐπαρχίας! Χίλια φράγκα μισθοδοσία ἐκτὸς τοῦ δώρου τῆς ἀρχιχροναῖς! Καὶ τοῦτο ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἴσως ἐφ' ἔρου ζωῆς, διότι ἐπὶ τέλους ἂν οἱ ἐπαρχοὶ ἀλλάζουν, ὁ γραμματικὸς διαμένει. Θὰ κατώρθωνε νὰ ξανακτίσῃ τὸ νοικοκεριὸν του, νὰ νυμφεύσῃ τὰς ἀδελφάς του, νὰ γηροκομήσῃ τὴν μητέρα του, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸ ὄραϊόν του τοῦτο ὄνειρον, τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν πραγματικότητα:

— Λουδοβικε, πρέπει νὰ ὑπάγῃς αὐρὸν εἰς τὸν χορὸν τῆς ἐπαρχίας: ἡ ἀνάδοχός σου σὲ στέλλει ἓνα προσκλητήριον.

— Ἐγὼ... στοὺς χορὸ;

— Μὴ λὲς ὅχι, παιδί μου εἶναι ἀναγκαῖον. Ἄκουσε τὴν συμβουλὴν τῆς ἀνάδοχου σου ἀὐτοῦ Λουδοβικὸς ἂς προσπαθῆσῃ νὰ τὸν πάρουν ἀπὸ καλὸ μάτι» Εἶσαι εὐνοορφὸς παλληκάρη, ἐξυπνός, βλέπεις, δὲν πρέπει κανεὶς νὰ μριβᾶλλῃ διὰ τὸ ἑαυτὸν του, ὅπως τὸ κάμεις. Διότι ἂν ὁ ἴδιος ἀμριβᾶλλῃς τί θὰ κάμῃ ὁ κόσμος... Σὲ συμφέρει νὰ φρίνεται... πρὸ πάντων μὴ λησμονῆς νὰ προσκαλέσῃς τὴν κ. Σαιντ-Γριέζ νὰ χορεύσῃ μαζί σου.

Ὁ νεανίας τρέμει ὀλόκληρος. Ποτὲ δὲν θὰ τολμήσῃ ἀλλὰ ἡ μητέρα του εὐρίσκει λόγους νὰ τὸν πείσῃ νὰ τὸν καθησυχᾷ ὅπως ἄλλοτε κατώρθωνε νὰ διαλύῃ μ' ἓνα τραγούδι τοὺς παιδικούς τρόμους του.

Καὶ ἐνῶ πλησιάζῃ νὰ νυκτώσῃ, ἡ μήτηρ καὶ ὁ υἱὸς εἶναι ἀκόμα μαζί, κρυφομιλοῦν καὶ προεξοφλοῦν τὸ μέλλον.

II

Ἡ κ. Ἐπαρχία μὲ τὴν διαβολομένην παρισινήν δραστηριότητά τῆς, ἀπεφάσισε νὰ φέρῃ ἄνω κάτω τὸ Ἀρλιζ καὶ ἀπὸ σήμερον ἀρχίζει τὴν σειρὰν τῶν ἐορτῶν τῆς.

Ἀπὸ ἓνα μῆνα, ὅλος ὁ κόσμος ὀμιλεῖ διὰ τὸν χορὸν τοῦτον. Λέγουν καὶ διαδίδουν θαυμάσια ἀλλὰ αἱ ἐκπλήξεις τὰς ὁποίας παρασκευάζει, ὑπερβαίνουν ὅλα τὰ ὄνειρα τῶν κατοίκων τῆς μικρᾶς πόλεως. Διὰ τὸν πρῶτόν τῆς χορὸν ἡ κ. τοῦ Σαιντ-Γριέζ θέλει νὰ κάμῃ μεγάλα πράγματα. Οἱ ἐπαρχιωτὰι τῆς θὰ μένουν πολὺ εὐχαριστημένοι.

Ἐνῶ ἐπιτῆδαιοι τεχνίται, διευθετοῦν τὰ τελευταία ἐπιπλά ἡ κυρία μετὰ τοῦ κυρίου ἐπαρχοῦ δει-

« ΚΑΤΑΧΝΙΕΣ »

Ο ΤΡΦΑΙΟΣ

Πάει ἀκουμπώντας στοὺς ραβδί του
Γέρος τυφλὸς σιγὰ - σιγὰ.
Μὴ ἐλπίδα μῖνος κυνηγᾷ
Μέσ' στοὺς σκοτάδι τὸ βαθύ του.

Θαρρεῖς βασιτᾶ μὲ τ' ἄλλο χερί
Ἐνα ἄλλο χερί μυστικὸ
Ποῦ τότε σέρνει βιαστικὸ
Σὲ ἴσιο ὁρόμο νὰ τὸν φέρῃ...

Κ' ἔτσι βαθεῖα - βαθεῖα κυττάζει
Ἐκεῖ ποῦ γέρνει στοὺς ραβδί
Ποῦ λὲς μακροῖά κάνει νὰ διῆ
Μὴ αὐγὴ ποῦ τοῦ γλυκοχαράζει...

ΣΤΗΝ ΜΟΙΡΑ

Μοῖρα, γιὰ δόσ' τῆς λήθης τὸ νερὸ
Ἀχόρταγα νὰ πῶ καὶ νὰ μεθύσω
Τὸν πόνο νὰ ξεχνῶ καὶ νὰ θαρρῶ
Πῶς γύρισα στὰ περασιμένα πίσω.

Στὰ εὐτυχησιμένα χρόνια, στὰ παλῆα
Ποῦ ξέγνοιαστος ὀλόχαρο πετοῦσα
Μέσ' σὲ τρελλῶν ὄνειρων ἀγκαλιὰ
Πῶς μ' ἀγαπᾷ κ' ἐκείνη σὰν θαρροῦσα.

Καὶ τὸ καντύλι πῶχω στὴ ψυχὴ
Καὶ φέγγω νὰ ξεχάσω ἀναμένο
Νὰ διῆ ὅτι θροναίει μοναχὴ
Στὸν ὀρόνο ἐκεῖ τὸν μαυροφορεμένο.

I. Γ. ΚΑΡΒΟΥΝΙΔΗΣ

ΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Τῆς νεωτέρας μας τέχνης

«Πρέπει ἡ σημερινὴ δημοσιογραφία νὰ εἰρήσῃ μίαν μικρὰν θέσιν διὰ τὰ ἀγαθμοποιεῖα, ἀπὸ μεθιστορημάτων, τὰ ὅποια δὲν εἶναι πάντοτε πρώτης τάξεως, τὰ ἔργα τῶν μεγάλων μας συγγραφέων, τῶν ἀσημειωθέντων καθὼς καὶ τῶν διαπρεπῶν.»

Φ. ΣΑΡΣΕ.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Η ΑΓΓΕΛΙΚΑ

Ἐγείνε μεγάλη ταραχὴ σὰν πρωτοφάνηκε στοὺς χωριὸ ἡ Ἀγγέλικα. Συνειθισμένος ὁ κόσμος ἀπ' τὴς ντροπαλῆς καὶ συμμαζεσμένες χωριατοπούλες βλέπει ἐξῆρα μέσα στοὺς χωριὸ μὴ κοπέλλα, ποῦ τοὺς φάνηκε σὰ Θεῶ. Πρῶτο, ποῦ ἦταν κάτασπρη, σὰ νὰ μὴν τὴν εἶδε ἄλλος ποτέ; δεύτερο, πρόσχαρη, γελοῦσα καὶ ζωνερῆ, ποῦ τοὺς τρέλλαινε σὰ γελοῦσε καὶ τοὺς εἶδειχε τὰ μεγάλα καὶ ὁμορφα δόντια τῆς. Τρίτο, ποῦ δὲ φορούσε χωριάτικα, μόνον τῆς χώρας φορέματα. Μὰ τί πρῶτο, καὶ τί δεύτερο, καὶ τί δέκατο; Ἦταν νὰ τὴν βλέπῃς, καὶ νὰ μὴ χορταίνῃς.

Ἐρερε μίαν ἐπανάστασι στοὺς χωριὸ ἡ Ἀγγέλικα. Οἱ καλοὶ χωριανοὶ δὲν τὸ λογάριζαν ἓνα τέτοιο κακό. Ὁ σκοπὸς τοὺς ἦταν ἄθως. Αὐτοὶ ζητοῦσαν μίαν καλὴν δασκάλισσα, νὰ μάθῃ τὰ κορίτσια τοὺς γράμματα. Γράφουν λοιπὸν στὴ χώρα, καὶ σὲ λι-

γάκι ἔρχεται ἡ Ἀγγέλικα.

Σαλοῖο χτισμένο δὲν εἶχαν ἀκόμη. Τῆς νοικιάζον ἓνα σπιτάκι, καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπιτάκι ἀρχισε ἡ Ἀγγέλικα νὰ πολιτικῆ τοῦ χωριοῦ τὰ κορίτσια. Ὡ; ἐδῶ ἡ δουλειὰ πήγαινε καλὰ. Τὰ κορίτσια μαθαίνανε πῶς τὸ φωνὴ δὲν τρώγεται μέσα στο βιβλίον ἂν δὲν γενῆ ἄστος, καὶ σὰν τελειοῦν τὰ μαθήματα, ἀρχίζε τὸ ἐργάχειρο. Καὶ τὸ βράδυ, σὰν πήγαιναν στὰ σπιτὰ τους, ἄλλη εἶδειχε στὸν πατέρα τῆς μπιμπίλες, ἄλλη παντοῦφλες, καὶ ἄλλη κεντημένες κεντοσακούλες. Καὶ ὁ πατέρας τᾶβλεπε κίττα καὶ καμάρονε ποῦ τέλος πάντων εἶδαν ἀνθρωπισμὸ τὰ κορίτσια.

Ἡ δουλειὰ ὅμως δὲ σταμάτησε ὡς ἐδῶ. Οἱ μεγάλες κοπέλλες, ποῦ δὲ μπορούσαν πιά νὰ πᾶνε σαλοῖο, δὲν ἔπρεπε νὰ μείνουν καὶ αὐτὲς πίσω. Πῶς νὰ βγοῦν ὅστερα οἱ μικρότερες ἀδελφάδες τοὺς πιὸ ἄξιες καὶ πιὸ χαριτωμένες στὸν κόσμῳ! Ρίχτουντε λοιπὸν τῆς Ἀγγέλικας, κ' ἡσυχία δὲν τῆς ἀφίνουν. Νυχτέρι δὲ γίνονταν, ποῦ νὰ μὴν τὴν ἔχουν στὴ μέση νὰ λὲθ ἱστορίας, νὰ ἐξηγῆ συνήθειες τῆς χώρας, νὰ τραγουδᾷ τραγούδια τῆς χώρας νὰ κόβῃ καὶ νὰ ἔαθῃ, καὶ αὐτὲς νὰ λησμονοῦν κάθε χωριάτικο παιγνίδι, τραγούδι καὶ παραμῦθι, καὶ νὰ καθοῦνται σὰ μαγεμμένες νὰκοῦν τὴν Ἀγγέλικα!

Εἶνε ἀλήθεια πῶς σὰν ἔφρουγε ἡ δασκάλισσα στοὺς σπιτάκι τῆς, οἱ χωριατοπούλες, — πῶς νὰ ξεχάσουν τὴν τέχνη! — τῆς κάμανε χίλια περιγέλια τῆς κακόμοιρας. Ἄλλη νὰ μιμᾶται τὴ φωνὴ τῆς, ἄλλη τὰσυνήθιστα λόγια τῆς, ἄλλη τὴ μαριδιλικὴ τῆς ματιά. Ἀθῶα περιγέλια, χωρὶς καμμιὰ ζούλια

και καμιά κακία, έτσι να της βρουν κάτι τις να γελάσουν. Και σαν έσκαναν στο γέλιο, άρχιζαν πάλι να της θαυμάζουν τα κόκκινα χείλη, τα κάτασπρα δόντια, το μικρό ποδαράκι, την περπατησιά της, τα στολιδάκια της, τις φορεσιές της, όλα της τη χάρι και τη μορφή.

Και με το βλέπε βλέπε και θαύμαζε, άρχισαν οι χωριατοπούλες να αλλάζουν συνήθειες. Η αλλαγή αυτή ήταν φυσικά σιγανή κι' απ' έξω μονάχα. Φύση δε μπορούσε να αλλάξει ή χωριατοπούλα. Άλλαζε λοιπόν μερικά λόγια, μερικά φερσίματα, μερικά φορέματα και στολίδια. Κι' αυτό ίσια ίσια ήταν που τους έκανε τους καλούς χωριανούς να μην την καλοβλέπουν τη λουσατή εκείνη μάγισσα. Τώρα δε σώνανε πια τα σπιτικά τούλια και λινομέταξα, έπρεπε να φέρουν κι' απ' το μαγαζί λογής λογής κορδέλλες, κουμπιά και κουρέλλια. Και το χειρότερο, που η μίμηση δε μπορούσε νανε σωστή, κι' έβλεπε άξαφνα ένα καπελλίνο μ' ένα γερτάι, ένα φράγκικο φαρμαπαλά μ' ένα κοντογούνι. Ο πατέρας φυσικά δεν τα κοίταζε αυτά. Ο πατέρας μέσα του τα καμάρονε ίσως. Εκείνο που τον πνούσε τον πατέρα ήταν η τσέπη, το έξοδο, αυτή ήταν η επανάσταση που έβλεπε ο νοικοκύρης και τον έπαινε τρέμος. Κι' όσο η κόρη του στολιζούνταν, τόσο φύλαγε αυτός τη λιγδωμένη του γούνα, ή το μπαλωμένο του πόδημα.

Μήτε δώ δε σταμάτησε το κακό. Η Άγγελικα, καθώς είπαμε, ήταν ζωηρή και μιλητική. Άρχισε λοιπόν σιγά σιγά να ψαλιδίζει και της χωριατοπούλας ή γλώσσα, και ως ήταν και κανένας ξένος μπροστά της. Κάποτε πετούσε και μιάν αυθάδεια του πατέρα της. Οι προσετοί κι' οι έρροροι, αν και σαν καλοί πατριώτες ήθελαν την πρόοδο του χωριού, ή νοικοκυρασύνη τους όμως ήταν κι' απ' τον πατριωτισμό μεγαλύτερη, και κάθε φορά που παίζαν τα κημπούγια τους στο ιδιαίτερό τους κρενεδάκι συλλογιούνταν πως να τη συμμαχίσουν λιγάκι αυτή τη δασκάλισσα, να περιοριστή το κακό. Να τη διώξουν δεν ταίριζε. Μια δασκάλισσα έπρεπε ναχουν. Ποιός ξέρει αν δεν τους ήρχονταν και χειρότερα.

— Έγώ τον βρήκα τον τρόπο, τους λέει μια μέρα ένας τους, Σπανό τον λέγανε, αν και δεν ήταν σπανός. Να την παντρεύουμε τη δασκάλισσα. Θα νοικοκυρευτή και θα ήσυχαση κι' αυτή κι' εμείς.

— Που να την παντρεύης! Δεν ακουσε τί έλεγε τις προάλλες της κόρης μου, πως είνε ντροπής να την παντρεύουν οι γονιό της και να μη διαλέγη μοναχή της το παλικάρι της!

— Αϊ, ως την αφήσουμε λοιπόν να τον διαλέξη αυτή; λίγο τερτίπι κι' έγεινε ή δουλειά.

Καλή τους τύχη που είχαν ένα ανοικονόμητο

χουδαρτά, τον πρωτομάστορα το Μυζήθρα. Πηγαίνει ο Σπανός μια βραδυά στην ταβέρνα, του βίγνεται του Μυζήθρα, και με λίγα λόγια τον έτοιμάζει για το τερτίπι.

— Τι κάθεται και χάνεις τη νότη και τη μορφή σου στην ταβέρνα; του λέει. Που θα τη ξανάβρης μια τέτοια Νεράιδα, τέτοιον άφρο, τέτοιον κρίνο; Τι καλύτερο θέλεις παρά μια τέτοια γυναίκα; Το δικό σου τώγεις, τί πειράζει αν δεν είνε και πλούσια; Μια πατινάδα, αν φοβάσαι την πατινάδα, ένα λουλουδάκι, μια μικρή πρόφαση, και τελειωσε ή δουλειά. Τι χάνουμε τα λόγια μας; Πήγαινε σπίτι της απόψε να κοιτάξης μην τύχη κι' άρχισε να καθίζει ο καινούργιος ο τοίχος. Πες πως σ' έστειλα γώ. Μη φοβάσαι. Κάμε σύ μιάν αρχή, κι' όσο για τα στερνά, έννοια σου.

Ο Μυζήθρας στην αρχή τα πήρε όλα αυτά για κοροϊδέματα του κύρ Σπανού. Τον ήξερε πως αγαπούσε να πειράζει και δεν πολυπρόσεξε. Σαν πήγαινε όμως σπίτι του τη βραδυά εκείνη ο Μυζήθρας δεν τραγουδούσε καθώς που συνείθιζε. Βυθίστηκε σε μια παράξενη συλλογή. Ήσυχία δεν είχε. Γιατί τάχα να κάμη ένα τέτοιο χωρατό ο Σπανός; Γιατί να μην είνε κι' αλήθεια; Τι χάνη αν δοκιμαση; αν πιτύχη, ποιός άλλος μές το χωριό θάχη ένα τέτοιο ηθασυρό για γυναίκα; αν δεν πιτύχη, και το μάθη ο κόσμος και της βγάλουν τραγουδι, ως οφεται ο Σπανός, που στάθηκε αίτιος.

Ανέβαινε τον άνθρωρο και πήγαινε προς το Σκολειό. Στάθηκε μια στιγμή να πάρη την αναπνοή του. Έβριζε μια ματιά προς τα παράθυρα της Άγγελικας, και τούθε να ξεσπάση στο τραγούδι που να πάη κανός. Κρατήθηκε όμως και πήγε μπρός. Φτάνει στην πόρτα. Η καρδιά του έτρεμε τώρα, ο λαιμός του στέγαννε, ιδρώς ψιλός τον περιχυνε. Σκύβει και βλέπει απ' την κλειδοτρύπα πρι να χτυπήση. Μέσα στο χαγιάτι ή παρακώρη, ή θύρα όμως της κάμαρας ανοιχτή, κι' ή Άγγελικα μπρός σ' ένα τραπέζακι και κεντούσε.

Καλά λέει ο Σπανός πως είνε Νεράιδα, ή δασκάλισσα, είπε. Ως τόσο, τί να της πρωτοπω σαν έμπω! Αϊ, ως της πω καλησπέρα κι' έχ' ο Θεός για τάλλα.

Χτυπή την πόρτα. Ανοίγει ή παρακώρη, και μπαίνει μέσα ο πρωτομάστορας.

Η Άγγελικα σκόνεται μισοτρομαγμένη. Στάθηκε σά ληπάδα, με τα μαύρα της μάτια ορθά νοιχτα, σά να του λέγανε τί θέλει εκεί τέτοια ώρα!

— Καλησπέρα σας, κι' ένα λυχνάρι, της λέει, να βίξω μια ματιά στο κατώρι, γιατί ο καινούργιος ο τοίχος θαρρώ πως καθίζει και μ' έστειλε ο κύρ Σπανός να κοιτάξω.

— Μαρούλα, φωνάζει ή Άγγελικα, άναψε ένα ρως και δός το του Μάστορα να κοιτάξη. Έλπίζω πως δεν είνε τίποτε.

— Έγώ κοιτάξα καλά απ' έξω και να σας πω δεν παρατήρησα τίποτε. Ως τόσο ως δούμε κι' από μέσα.

Κατεβαίνει στο κατώρι, και σε λίγη ώρα ξαναβγαίνει και λέει πάλι της δασκάλισσας πως δεν έχει ρόβο ο τοίχος, και να μην το κάμη μήτε λόγο, να μην τρομάξη ο κόσμος του κάκου, και δεν στέλνει σχολειό τα κορίτσια του.

Έδώ στάθηκε μια στιγμή ο Μυζήθρας μπροστά της. Ο Μυζήθρας δεν ήταν άσκημο παλικάρι. Ήταν άψηλός, μεγάλη καστανά μάτια και μικρό μουστάκι λεβέντικο, ήταν και γλυκομίλητος. Έλα όμως που δέθηκε ή γλώσσα του τώρα! Τι να της πη, που ήταν κι' ή παρακώρη παρέξω!

— Άς δούμε μια και στο Σκολειό μέσα; λέει άξαφνα, εκεί που κοιτάζε γύρω τους τοίχους.

Και παίρνει το λυχνάρι, και πηγαίνει μόνος του στην κάμαρα του Σκολειού, να συλλογιστή πως να άρχιση τη δυσκολώτατη αυτή όμιλία.

— Λάτε να δητε, της φωνάζει από μέσα.

Η Άγγελικα πηγαίνει στην κάμαρα του Σκολειού.

Έφεγγε δεν έφεγγε μέσα στη μεγάλη εκείνη κάμαρα με το μικρό λυχνάρακι. Η Άγγελικα περπάτηζε λαφρρά λαφρρά και πήγε και στάθηκε μπροστά του σαν άγχιμα, με το άμελημένο της φρέμα, με τα μαύρα της μάτια, με τον άσπρο λαιμό της, και με τα δυό της χεράκια σφιγμένα προς τα στήθια σά να μισοκρύωνε.

— Αυτή τη χαραμάδα πρέπει ναδε ο κύρ Σπανός και ροδήθηκε. Λίγο σουβά θέλει και τίποτις άλλο. Το σπίτι είνε γερό, μάς βγήκε και καλορίζικο. Όλες μας οι κοπέλλες άθροπεύουν δώ μέσα.

— Καλωσύνη σας να το λέτε αυτό; και του χαμογέλασε ή Άγγελικα.

— Δασκάλισσά μου, εμείς οι χωριανοί λέμε ίσια τα πράματα. Θα σας έλεγα και μιάν άλλην αλήθεια, αν δε φοβούμουν πως μπορούσατε να το πάρετε άπαχη.

— Σαν τί αλήθεια, του κάνει ή Άγγελικα, και πάει ένα βήμα κοντήτερα του.

— Πως είνε μια ψυχή στο χωριό που πάει να τρελλαθή μετά σας.

— Καλέ τί μου λές! Και ποιά νανε, να σε χαρώ, αυτή ή ψυχή; πές μου το τώρα, που δε μάς ακούει κανένας.

— Κι' αν θυμώσετε;

— Σου τάξω πως δε θυμώνω, όποιος κι' αν είνε; γιατί να θυμώσω;

— Καλά, να σας πω λοιπόν ποιός. Είνε ένας, που δεν είνε γέρος, δεν είνε και φτωχός. Δε ξέρει πολλά γράματα, είνε όμως στον καιρό του λιγάκι κόσμο. Έξω την έμαθε την τέχνη του. Είνε λοιπόν και τεχνίτης. Δε ξέρει να λήη τον πόνο του σά βιβλίο, ξέρει όμως να τον τραγουδά σαν το πουλί

μες τα δάση. Δε ξέρει να χαιρετά φράγκικα, ξέρει όμως να αγαπά και να χαϊδεύη ρομείικα.

— Και τ'ονομά του; ρωτά ή Άγγελικα χτυπώντας το ποδαράκι της.

— Δε μπορώ να πω τ'ονομά του, δεν άποκοτώ. Κκι σταμάτησε ο Μυζήθρας.

— Είνε έτσι άψηλός, νόστιμος, παλικαράς, γλυκομίλητος; ρωτά πάλι ή Άγγελικα γελώντας.

— Δε μπορώ, δε μπορώ να σας πω; πάει να σβύση ο νους μου σαν αυτό το λυχνάρι. Και βάζει το λυχνάρι σ' ένα θρανίο, κι' άπλώνει το χέρι στον τοίχο, και βλέπει χαμω συλλογισμένος.

— Τι έπαθε, παλικάρι μου; τί έχει ο καυμένος! Να σου φέρω λιγάκι νερό.

Γυρίζει τότες ο νέος και τη βλέπει μ' ένα πικρό χαμόγελο και της λέει:

Δεν είνε πρώτα να άρρωστα, πρώτα να θανατόνη, Σαν την άγάπη την κρυφή που δεν ξεφανερώνει.

Η δασκάλισσα, αν και φυσικά κάτι έννοιωσε, ή όμως ήθελε να παιξη και να περάση την ώρα της, ή νοστιμεύουνταν να ακούση κι' άλλα, κι' έκανε την άνηξερη άκόμα.

— Έχεις άγάπη μές την καρδιά σου, καθώς βλέπω, του λέει. Και ποιά νανε ή άτυχη αυτή άγαπητικιά, που δεν το ξέρει τί πόνο την έχεις;

Και της βίχτει τώρα μια ματιά φλογερή ο Μυζήθρας και της λέει με φωνή σιγανή και τρεμουλιαστή:

Άγγελικούλα ζάχαρη, κι' Άγγελικούλα μέλι; Κι' Άγγελικούλα κρυό νερό, που πίνουν οι άγγελοι.

Δε μπορούσε πια ή Άγγελικα να καμωθή πως δεν έννοιωθε. Άρχισαν να της έρχονται σύγκρα. Δεν ήταν φρόνημα να μείνη κοντά του. Μπορούσε και να σκύψη να τη φιλήση. Τραβήχτηκε λοιπόν δυό βήματα, πήρε τον συνειθισμένο άέρα της σαν έβλεπε ξένο, και.

— Λοιπόν δεν έχει ο τοίχος τίποτις, του λέει. Εύχαριστώ για τον κόπο σου, εύχαριστήσε μου και τον κύρ Σπανό.

Ο Μυζήθρας τάχε χαμένα. Τον έδερνε ή άγάπη και ή ντροπή. Κυττάζει γύρω του να δη πως να φύγη χωρίς να τον ξαναδη ή περήφάνη του Άγγελικα. Βλέπει την πόρτα που βγαίνανε τα κορίτσια; την ανοίγει, και ίσια έξω χωρίς μήτε να άκουσθ ή το περπάτημά του.

Σά βγήκε έξω απ' την αυλή, και κατέβαινε τον κατήφορο, και τότε χτύπησε το βραδυνο άγεράκι, και συνέφερε πάλι, γάθηκε ή ντροπή και του έμενε μοναχή ή άγάπη. Και σαν τραβήξε άκόμα παρακάτω, κι' είνε μπροστά του τον κάμπο, και το περγάρι να παιξη στα κύματα, ζύπνησε το λεβέντικο

του γουδοκαταλίμι μές τήν καρδιά του, και διαλάληζε άμέσως ό κόσμος μέ τό τραγουδι του:

Καλονυχτιζώ μιá ψυχή και τόνουα δι λέγω.
Κι' έν μελετήσω τόνουα, βουρκώνουμαι και κλαίγω.

— Πητέ μου, πητέ μου κι' άλλα, νά σάς χωρώ, άπ' αυτά τά δαιμονισμένα λιανοτραγουδά σας. — έλεγε μιá βραδυά στις κοπέλλες ή 'Αγγελικα, εκεί που βράχναε και κεντούσανε γύρω στού νυχτεριού τό λυχνάρι. — Είνε γλυκά γλυκά και νόστιμα, είνε μυρωδάτα σαν τό βασιλικό, πητέ μου κι' άλλα, πεθαίνω για τά χωριάτικα σας αυτά ζουμπουλάνικα, που τά καταφρονείτε, καυμένες, και δεν ξέρετε τί θησαυρό έχετε! "Αχ, χωριό και πάλι χωριό! Που νάβρη κανέναν ένα τέτοιο νυχτέρι στή χώρα! Που ν' άκούση τέτοια μουσκομυρισμένα τραγουδια! Θα τά μάθω, θα τά μάθω κι' εγώ αυτά τά τραγουδια. Δέ μπορώ πιά νά ζήσω χωρίς αυτά.

Κι' άρχισε άμέσως νά φιλοτραγουδζ, σ' ένα σκοπό του χωριού:

Κυπαρισσάκι μου ψηλό, σκύφε νά σου λαλήσω.
"Ερω δυό λόγια νά σου πώ, κι' απέ νά ξεψυχήσω.

Και δός του γέλοια οι κοπέλλες, που πήγαιναν νά λωλαθούν μαζί της.

— Τι όμορφα τά τραγουδζ, σά νά γεννήθηκε στο χωριό ή μαριολομένη! φωνάζανε.

— Μπα! Και μηγάρ δέ γεννήθηκα σέ χωριό! Τήν καυμένη μέ φέρανε στή χώρα μικρή μικρή, — μήτε μάνα είχα μήτε πατέρα. Ο καυμένος ο θεός μου ο παπά Φέστας μέ πήρε στή χώρα και μέ σπούδαζε. Τή θυμούμαι τή δύστυχη τή μάνα μου σά νάτανε χτές. Νά, έτζι φαίνονταν. Όλοι μου λέγανε πως τής έμοιάζα.

Και παίρνει μιá μαγουλίκα, και τήν τριγουρίζει στο κεφάλι της, και τις βλέπει μέ μιάν ήμερη και συλλογισμένη ματιά. Ήταν αληθινή ζωγραφιά τώρα.

Οι χωριατοπούλες κάθονται και τή βλέπουν άμίλητες και συγκινημένες. Δυό τρείς δακρύσανε κιόλας.

— Είσι δική μας. 'Αγγελικα, και βγάλο άπ' τό νου σου πως θα μάς φραγκέψης, τής λέει μιá τους, ή μεγαλύτερη.

— Εγώ νά σας φραγκέψω, άγάπη μου; Θεός νά φυλάξη! Κοιτάζετε νά μη μέ φραγκέψετε σεις τώρα που ξανάγινα πάλι χωριατοπούλα. Μιά βδομάδα και θα μου τραγουδζε τό τραγουδι τής νύφης.

Έμειναν όλες ξέρες. Βάζουν τά εργόχειρα χάμου βλέπουν ή μιá τήν άλλα, άρχινούν ένα τσιριχτό σά λωλές, πηδούν ύφθεις, και τριγυρνούν τήν 'Αγγελικα νά μάθουν τί τρέχει.

— Άφήσατέ με, νά σάς τό πώ. Θα μέ πνίξετε καυμένες! Νά! άπλούστατο πράμα! Άγάπησα ένα παλικάρι, και θα τό πάρω. Μη ζουλέψετε, δεν είνε κκιμινής άραβωνιστικός. Είνε άπ' τόν άλλο μαχαλά. Δεν είνε γέρος, δεν είνε φτωχός. Δέ ξέρει πολλά γραμματα, ξέρει όμως τήν τέχνη του. Δέ μπορεί νά μου πη τήν άγάπη του σά βιβλίο. ξέρει όμως και τραγουδζ σαν πουλι μέσ τά δάση.

— Και τόνουά του: φωνάζουν όλες:

— Τόνουά του: "Ενα πράμα που γίνεται πολύ νόστιμο μέ τό μέλι.

— Ο Μυζήθρας!! φωνάζει ή μεγαλύτερη.

— Λαιπόν έσύ που τόν έννοισες θάβρης νά στολίσης τή νύφη. Ο γάμος γίνεται στο σπίτι του προστού κύρ Σπανού.

Κ' έτζι έγεινει. Ο Σπανός πήρε όλη τή δουλειά άπάνω του, σαν πατέρας της ο καυμένος.

Η 'Αγγελικα, και καλά νά γείνη νύφη σωστή του χωριού. Μήτε οι τρέμουςτες έλειπαν, μήτε τά χίλια άλλα, στολίδια και γλέντια, που κάνουν τους χωρικνούς νά λέν τό γάμο χαρά.

Όσο για τό γαμπρό, αυτός πιά συμμαζερό δεν είχε. Ως και στή στεράνωση άπάνω έσκυφε κ' είπε του κύρ Σπανού.

— Είμαι βασιλιάς, ή 'Αγγελικα είναι κορόνα μου, και του λόγου σου ο σύμβουλος μου.

Και δεν έλεγε ψέμματα. Σάν αληθινός σύμβουλος τή βόλεψε τή δουλειά ο κύρ Σπανός. Αυτός ήταν που πήγε και τής φύσηξε τή φωτιά της 'Αγγελικας ύστερ' άπ' εκείνη τή βραδυά. Αυτός εκκαε και τήν προξενιά της κυρά Μυζήθρανας, και σέ δυό βδομάδες ήταν όλα τελειωμένα, κ' ή κυρά Μυζήθρανα κατασταλαγμένη μέ τό γούδα της, και μέ τή νύφη της, κι' άποφασισμένη νά ζήση μαζί τους, νά κοιτάζη, έλεγε, τά ήγγονάκια της, σαν πήγαινε ή 'Αγγελικα στο Σκολειό.

Κ' έτζι νοικοκυρεύτηκε ή δασκαλίτσα, ντύνονταν και μιλούσε και φέρνονταν σαν όλον τόν κόσμο, γλύτωσαν και του χωριού οι κοπέλλες άπ' τήν τρέλλα νά θέλουν και καλά νά φαίνονται Φραγκισσες.

Τάδος Καλογιάννος.

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΑ

Μέ τά κάλλη τής άνοιξης, μέ τά πλούτα κι' τές χάρες του καλοκαιριού, μέ καρδιά μπλεγμένη στα μαγικά χάδια τής φύσης μέ μάτια χαρούμενα και χορτασμένα από κάθε λογής μεγαλειώ και χόρη, μέ χείλια ευγνώμονα κ' ευγενικά που θέλουν νά ευφράσουν τές θείες έντύπωδες του νου και τής καρδιάς, ψάλλω σήμερα τό φθινοπωρινό τραγουδι, που θα καθή στην έρημιά και στο χάος του χρόνου μαζί με

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

(*Ιδε σε.Ι. 245).

Είς τας φυλακας των όποιων ο σκοπός είναι ή διζωόρωσις των φυλακισμένων, τό καλύτερό έννοούμενον συμφέρον, ή έλπίς της πρό της λήξεως της όρισμένης ποινής άπελευθέρωσης ένούμενα μέ καποιαν ευμενή προστάσιν έδωκαν επίσης λαμπρά άποτελέσματα. Είς τό έν 'Ελμίρα (της νέας Υόρκης) περίφημον κατάστημα προσπαθούν νά έμπνεύσουν ή νά άναζωπυρήσουν τό αίσθημα του καθήκοντος. Ο φυλακισμένος είναι κύριος της τύχης του, τό παρελθόν του θεωρείται ως μη ύπαρχον ουδεμία τιμωρία δι' αυτόν ύπάρχει μόνον τό παρόν, τό μέλλον και ή άμοιβή δι' όποιον κατώρθωσε νά γίνη καλύτερος μόνος του. Οθεν επί 1722 φυλακισμένων, άρθεόντων επί λόγφ οι 1125, ήτοι 78 ος έδειξαν ικανοποιούσαν διαγωγή, καθ' όσον κατώρθωθη νά έξακριβωθή όσον διά τους λοιπούς, έχασαν τά ήγη των, αλλά τίποτε δεν άποδεικνύει ότι υπέπεταν και πάλιν εις τας χείρας της δικαιοσύνης, τούθ' όπερ συμβαίνει διά τους πλείστους των έν Ευρώπη άπελευθερουμένων.

Τά γεγονότα ταύτα σαφώς επιμαρτυρούσιν τήν ήθικην δύναμιν της καλώς κατηρτισμένης άνατροφής και της σχετικής ευκαμψίας των αίσθημάτων και των όρέξεων του ανθρώπου. "Ας υπενθυμίσωμεν επίσης τά θημιάσια άποτελέσματα τά επιτευχθέντα εις Σπάρτην και έτι μάλλον εις τας Ινδικάς πατριάς της 'Αμερικης των όποιων ο ήρωισμός ενέπνευσε εις ένα φιλόσοφον τας άκολούθους σκέψεις: «Η άνατροφή ή ή δύνατο νά μάς δώση τά θημιάσια προτερήματα του σώματος και της καρδιάς των άγρίων της βορείου 'Αμερικης, οι όποιοι θα μάς ήσαν κατά πολύ υπέρτεροι έν ειχον τας γνώσεις ήμων... Δεν έννοώ τήν ίδευσιν θερασευτικού τάγματος του όποιου ο σκοπός θα ήτο ν' άνηψόση τόν άνθρωπον μέχρι του ύψηλού τούτου σημείου της τελειότητος. Τούτοτοι άνθρωποι θα ήσαν πολύ άνώτεροι από τους λοιπούς και τρομεροί...»

ΔΥΣΚΟΛΙΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΥ ΗΘΙΚΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

Αρα θεωρητικώς ή ήθικη άνατροφή είναι πολύ δυνατή: αλλά ποίος πρέπει νά είναι ο όρισμένος σκοπός της; Βεβχίως ο σκοπός της πρέπει νά είναι ή άναπτύξις των ευγενεστέρων κοινωνικών άρετων, της άυτακαρπίσεως, της αλληλεβοηθείας, της ύποταξης των άτομικών συμφερόντων εις τά της κοινότητος. Άλλά τό πράγμα θα ήτο πολύ δύσκολον διότι άκριβώς εις τό αντίθετον μάς ώθησύν τά ήθη μας και ή άναπτύξις των όρέξεων μας και είναι πολύ δύσκολον εις τήν παιδαγωγίαν νά υπερωθήσθ τή τόνον γενική ταύτα εμπόδια. Η ήθικη ήμων κατ'όστασις και

τά πολύπαθα χελαδόνια, μέ τήν πρασινάδα των δένδρων και των βουνών, μέ τ' άνθη και τους καρπούς, μέ τή θροσιά και γλυκάδα που είχαμε αισθανθή στους περασμένους, τους γλυκούς καιρούς.

Μάτια πολύπαθα και πολυθώρητα, καρδιά πολύπαθη και βαδανισμένη και συ αισθαντικό της ψυχής, άρπαξε από τους κάμπους και τά βουνά, από τές όρεματιές και τά ποτάμια, από τόν ούρανό και τή θάλασσα, κάθε μαγική και θαυμαστή εικόνα, κάθε ήχώ και μελωδία, για νά φτιάδης τήν άρμονία από τό φθινοπωρινό χαιρετίσμα που θα τό παίξουν οι μονότονος και θλιβερές χορδές του χόρισμού και της λύπης.

Καρδιά αισθαντική και συ πολυδιψήγητη ματιά, διόξε άπ' έμπρός σου κάθε βασάνισμα του φθαρτού κόσμου και άμβλυνη και καθαρή, όίξε ύστερον ή ματιά στο τελευταίο θείο στολίδι της φύσης που σιγά, σιγά φθείρεται και χάνεται, που σιγαλά μαραινεται και πέφτει έμπρός εις τό Νόμο του Θεού.

Μυριόχρωμα λουλούδια τού βουνού, σής χαιρετώ μέ πόνο μάνας, που στέλνει τό παιδι στα μαύρα ξένα και κλειώ μαζί σας τό σκληρό και πικρό θάνατο, που σε λίγες μέρες (ά τόν φέ ει τ' άνεμόδροχο κι' ή παγωνιά του χειμώνα, του κρουρού χειμώνα, που σής καίει και σής μαραινεί πανέριμα λουλούδια. Πρασινισμένα δένδρα του βουνού και του κάμπου, σάς ψάλλω τό τραγουδι σας, τό φθινοπωρινό χαιρετίσμα σας μαζί με τό φιλόδοξια από τά φύλλα σας που ένα, ένα στο ψυχρό φύσημα του άγέρα πέφτουν στη γη μέ σιγαλό κι' έλαφρό ψιθύρισμα γεμάτο θλίψη και πόνο. Ριόκια θροσερό και καθαρό που έτρεχεσ άδύνατο και σιγαλό στα ρίζα του καλαμώνα και της έτιας, σου ψάλλω μέ τά πουλιά και τ' άπόδονια τό μονότονο τραγουδι. πριν τά λιθάρι του βουνού και τά νερά του χειμώνα έρμάξουν και πνίξουν τά χόδια και τά παιγνιδιά σου.

Άπεραντη και μαγική θάλασσα, καθισμένος στην άκρη από τό θροσερό άκρογιάδι σου, μέ χτυπόκαρδο και έρωτικό καρδιά σε χαιρετώ και πάλι μαζί με τό κρουστό κύμα σου και τ' άγρει σου που ήλυκοπαίξει στα χαλίκια και στον άμμο μέ τόν κατάλευκο άφρό σου.

Και σε ξάστερε ούρανό μέ τόν ήλιο σου, μέ τ' άστέρια και τό όργυρό φεγγάρι σου σε χαιρετώ μέ θλίψη και πόνο, πριν τά βουρκωμένα σύγνεφα του χειμώνα καλύψουν τους κόλλπους σου και πριν οι άστραφείς και βροντές σου φάνε τά μαύρα σωθικά μαζί με τό θανατικό άστροπελέκι, που καίει και μαραινεί καρδιές.

ΠΑΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

γενικότερον τὰ ἤθη τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν ἐν-
θαρρύνουν τὸν ἐγωισμόν καὶ ὑποτάσσουσιν σχεδὸν ὅλα
εἰς τὸ χρεῖμα.

ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην αἱ ἀγγλο-σαξωνικαὶ φυ-
λαὶ, αἱ ὁποῖαι τόσον καλὰ ἀντελήθησαν τὴν φυσικὴν
διάπλασιν, δίδουσι ἀρκούντως κακὰ παραδείγ-
ματα ἠθικὰ. Ὡθούν τὴν φιλαυτίαν μέχρις ἐσχά-
των ὁρίων. Μέγας Ἀγγλος, ὁ Δαρβίνος, ἐκήρυξεν ὅτι
ὁ ἀνταγωνισμὸς εἶναι αὐτὸς οὗτος ὁ νόμος τῆς προα-
γωγῆς, ὅχι μόνον τῆς φυσικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς ἠθι-
κῆς: «Ὁρεῖλον, λέγει, νὰ καταργήσῃ ὅλους τοὺς
νόμους καὶ ὅλα τὰ ἔθιμα, τὰ ἐμποδίζοντα τοὺς ἰκα-
νοτέρους νὰ ἐπιτυχάνουν καὶ νὰ ἀνατρέψουν ὅσον τὸ
δυνατὸν περισσότερα τέκνα...» ἀλλὰ ἐπιτυγχάνω
κατὰ τὴν κοινὴν ἀγγλικὴν σημασίαν τῆς λέξεως
σημαίνει κερδιῶν χρεῖματα. Ἐν Ἀμερικῇ τὸ δια-
κρῦπττον ὀλοφάνερα καὶ τὸ πρὸς τὸ δολλάριον σέ-
βας κατήντησε θρησκεία. Ἐσχάτως μάλιστα ἐδη-
μοσιεύθη ἐκεῖνο το ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ «Ὁ
Δεκάλογος τοῦ Δολλάριου», καὶ ἡ συλλογὴ αὐτῆ
τοιούτην ἐπροκάλεσεν ἐκρηγνῆν θρησκευτικῶν ἐνθου-
σιασμοῦ ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ κληρικοί τὴν ἐθεώρησαν
ὡς εἶδος νέας ἀποκαλύψεως. Εἰμποροῦμεν ὅθεν νὰ
διαβεβαιώσωμεν ὅτι ἡ ἠθικὴ διάπλασις δὲν θὰ διορ-
γανισθῇ οὐδαμῶς πρὶν νὰ ὑποστῶν αἱ πεπολιτισμένοι
κοινωνία μας σημαντικὰς μεταμορφώσεις.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

Ὅσον διὰ τὴν διανοητικὴν ἀνατροπὴν τὸ πρᾶγμα
εἰμπορεῖ νὰ εἶναι ὅλως διάφορον. Θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ, καὶ
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν ἀπέχει πολὺ, κατὰ τὴν
ὁποίαν ὅλοι αἱ πεπολιτισμένοι κοινωνία θὰ προσπα-
θήσουν νὰ δώσουν εἰς ὅλα τὰ πνεύματα μίαν ἀρε-
τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μ' ὅλην τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπι-
στημῶν, ἡ περὶ τὴν παιδαγωγίαν θὰ κατορθώσῃ
μίαν ἐπιτροπὴν αὐτῶν ἐμπεριέχουσαν πᾶν ὅτι καθε πε-
πολιτισμένος ἄνθρωπος χρεωστῆ καὶ εἰμπορεῖ νὰ εἰ-
ζεύρῃ. Ἡ διακρίσις τῶν σπουδῶν δὲν θὰ αὐξήσῃ ἐνε-
κα τούτου, ἀπεναντίας: καθ' ὅτι θὰ ἀποκηρύξουν
ἅπασ' διὰ παντὸς τὰς παραλόγους ἀρχαίας μεθόδους.
Ὁ διδάσκαλος θ' ἀποτείνεται εἰς τὴν διάνοιαν καὶ
εἰς τὸν νοῦν καὶ ὅχι εἰς τὸ μνημονικόν.

Ἡ σπουδὴ τῶν γλωσσῶν δὲν θὰ παραλύῃ πλέον
ἀπὸ τὴν κατὰ τὴν γλωσσολογίαν. Θὰ ἀντι-
ληφθῶν ὅτι διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης ἀρκεῖ
ἀπλούστατα νὰ γυμναζώμεθα παιδιόθεν νὰ τὴν ὀμι-
λούμεν νὰ τὴν ἀναγινώσκωμεν καὶ νὰ τὴν γράφωμεν.
Θὰ παρατηρήσῃ ὅτι αἱ γραμματικαὶ σπουδαὶ δὲν
πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνονται εἰς τὴν ἀρχὴν ἀλλὰ εἰς
τὸ τέλος καὶ ὅτι εἶναι πολὺ συμφέρον νὰ τὰς ἀπλο-
ποιήσωμεν προστίθεντες τὰς κυριώτερας ἀρχὰς τῆς
γλωσσολογίας. Δὲν θὰ προσκολλῶνται εἰς τὴν ἑλλη-
νικὴν καὶ λατινικὴν καθὼς ὁ ναυαγὸς ἐπὶ σάνδος
σωτηρίας. Ἀντὶ νὰ διασκορπίζον, τὴν ἄλλως τε

δυσκόλως συγκεντρομένην, προσοχὴν τῶν παιδῶν,
ἀναγκάζοντες αὐτὰ νὰ ἀπασχολῶνται μὲ δέκα διά-
φορα θέματα καθ' ἑκάστην, θὰ κανονίσουν εἰς λογικὴν
τάξιν καὶ συμφῶνως μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ψυχολογίαν
τὰς διαφόρους γνώσεις. Αἱ κυριώτεραι ἐξ αὐτῶν θὰ
ἀναπαύονται εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἐκπαι-
δεύσεως ἀλλὰ θὰ φροντίζον νὰ ἐξεντλοῦν καθε θέμα
πρὶν ἐπιληφθῶν τοῦ ἄλλου. Μία κατηρητισμένη ἐπι-
στήμη συγκρίνεται μὲ δένδρον: ἔχει κορμὸν, κυρίως
κλάδους, μικροτέρους κλάδους, κλώνους καὶ φύλλα.
Αἱ θεμελιώδεις περὶ αὐτῆς γνώσεις εἶναι δυνατὸν
πάντοτε νὰ συνοψισθῶν εἰς πολὺ ὀλίγας σελίδας.
Περὶ τὰ θεμελιώδη ταῦτα διδόμενα, φυσικώτατα
εἰμποροῦν νὰ συσπειροθῶν γεγονότα ἐπὶ μᾶλλον καὶ
μᾶλλον εἰδικότερα: ἀλλὰ πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν νὰ
σπουδάζωμεν μίαν ἐπιστήμην ἀρχίζοντες ἀπὸ τὴν
λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν φύλλων, καθὼς συμβαί-
νει συχνότατα εἰς τὰ σχολεῖα μας. Μὲ τοσοῦτον λο-
γικῶς κατηρητισμένον σύστημα δημοσίας ἐκπαιδεύ-
σεως, καθε βαθμὸς, ὅλως ἐπαρκῆς εἰς τὸν ἑαυτὸν του
θὰ σχηματίζῃ τὴν βῆσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐπικά-
θηται τὸ ἀνώτερον πάτωμα καὶ εἰς ὅλους τοὺς βαθ-
μοὺς ἡ ἀνατροπὴ θὰ εἶναι ἀκέραιος, δηλαδὴ φυσικὴ,
ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ.

ΟΙ ΑΠΟΓΟΝΟΙ ΜΑΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΙΤΕΡΟΙ ΗΜΩΝ

Εἶναι ὀλοφάνερον ὅτι τοιαύτη μεταρρυθμισίς τῆς
παιδαγωγίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κύττωσθῃ ἐκ
ἐκ τοῦ προχείρου. Κατ' ἀρχὰς θὰ ἀποφασισθῇ τὸ γε-
νικὸν σχεδίον: πρέπει ὅμως νὰ προβῶν εἰς τὰς λε-
πτομερεῖας διὰ δοκιμῶν μὲ πολλὴν σύνεσιν προσχε-
διαζομένων. Ἄλλως τε τὸ σύστημα ἢ τὰ συστήμα-
τα τὰ ἐκπαιδευτικὰ, ἔπρεπε νὰ εὐδοκῶνται πάντοτε
ὑπὸ μελέτην καὶ ἀκατακλύστως νὰ βελτιοῦνται
καθ' ὅτι, ἡ τελειότης ἐν γένει, ἰδίᾳ δὲ ἡ τῆς ἐκπαι-
δεύσεως, ποτὲ δὲν εἶναι προσιτή.

Εἶναι ἀρετὰ καταφανεῖς ὅτι ὑγιῆς, σοφὴ καὶ
βαθμιαία ἀνατροπὴ τοῦ σώματος, τῆς καρδίας καὶ
τοῦ νοῦ τῶν παιδῶν εἶναι σχεδὸν ἀδύνατος εἰς τὰς
καθ' ὑπερβολὴν συγκεντρομένους χώρους, ὅπου, καθὼς
τὸ ἀπῆται ὁ Ρολάνδος πρὸ ἐνὸς περιήπου αἰῶνος, ὑ-
πάρχει κενὰ κέντρον ἐκπαιδεύσεως ὅπου, τὸ διδά-
σκον προσωπικόν, ἐκλεγόμενον καὶ μορφούμενον μὲ
ὁμοιόμορον μεθόδον, ἔχει ὄργανισμὸν στρατιῶνος,
ὅπου καθε πρωτοβουλία ἀπαγορεύεται σχεδὸν εἰς τὰ
μέλη του, ὅπου καθε δοκιμὴ παιδαγωγικὴ εἶναι
σχεδὸν ἀδύνατος καὶ ἄλλως τε θεωρεῖται ἀναστρε-
πτικὴ.

Διὰ νὰ μεταρρυθμισθῶν ὑγιῶς τὸ ἐκπαιδευτικόν
αὐτῶν σύστημα, αἱ χώροι αἱ ὁποῖαι ἔχουν συγκεντρο-
μένον σύστημα, πρέπει νὰ διασπάσῃν πρῶτα-πρῶτα
τὸν καταστρεπτικὸν ὄργανισμὸν τῶν καὶ νὰ διακρι-
θῶν εἰς ἡνωμένα μὲν ἄλλ' ἀνεξάρτητα τμήματα,
τῶν ὁποίων τὰ διαφόρα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα νὰ

ἐξελέγχον καὶ νὰ διορθῶν τὸ ἐν τὸ ἄλλο. Τὸ
αφροτὸν-ἄνθρωπος, καθὼς ἔλεγεν ὁ Ἀλφίερης, εἶναι
πολὺ εὐφροσιν. Εἰς πόσα αἴτια καταστροφῆς δὲν
ἀντέστη τὸ ἀνθρώπινον γένος, κερδίζον πάντοτε κα-
τι, προσδεῖον ἐπιπόνως, μῦθα τὰ ἐμπόδια; Τί δὲν
εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἐὰν ἀνα-
πτυχθῶν ὅλοι αἱ βελτιώσεις τῶν ὁποίων εἶναι ἐπι-
δεκτικόν; Ὅθεν αὐτοῦ ἐγκρίεται ἡ σωτηρία. Διότι
ἐπαπειλεῖται νὰ ξεκληρισθῇ τὸ γένος ἐὰν οἱ ἀπόγο-
νοὶ μας δὲν γίνον ἰσχυρότεροι, ὠραιότεροι, καλλίτε-
ροι καὶ νοητικώτεροι ἡμῶν.

ΛΕΤΟΥΡΝΟ.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ἐπὶ Ν.)

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

(Μυθιστόρημα ΤΗ. ΒΕΝΤΖΟΝ).

(Ἰδέ στήλην 248.)

11 Ἀπριλίου

Ὅδέττη, Ὅδέττη, θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ γω-
νίσθης διὰ τὴν Κλαίρη: ἀλλ' ἀραγε μόνον διὰ τὴν
Κλαίρην θεικόμεναι; Μοῦ φαίνεσαι ὅλως διόλου πῶς
προσποιεῖσαι τὴν ἰδιότητα, ἀλλὰ δὲν εἶμαι βεβαία
ἂν τὸ κάμνης μόνον καὶ μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς
φίλης σου. Πρόσχε ἡ ἐγθροπάθεια τῆς μικρᾶς Κλαί-
ρέττης εἰμπορεῖ πράγματι νὰ ἦναι ὅσον τὴν δυσ-
πιστίαν μικροῦ πιστοῦ ζώου, πού μυρίζεται τὸν ἐγ-
θρὸ πρὶν ἀκόμη φανερωθῇ ἡ ἐχθρὰ.

25 Ἀπριλίου.

Ἀντιπάθειαι ἐναντίον τῆς Κλαίρης; . . . Τί
παράλογο πρᾶγμα πού γράφω! . . . Ἀπ' ἐναντίας τὴν
ἀγαπῶ, τὴν ἀγαπῶ, ἴσως ὀλιγώτερον παρὰ προη-
γουμένως διότι πράγματι μοῦ παρουσιάζει ὀλιγώ-
τερον ἐνδιαφέρον ἢ διότι αἱ ἀπαιτήσεις μου ἤρξαν
ἐν ἀγνοίᾳ μου ἀλλὰ τὴν ἀγαπῶ ἀκόμη πολὺ! Μή-
πως ἐγὼ πταίω ἂν ἡ κόρη τῆς τὴν ἀπασχολῇ νυθη-
μερᾶν, ἂν δὲν μπορῇ εἰς ἄλλο, νὰ μὴ ὑπάγῃ καθε
πρῶτὴ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν μητέρα τῆς ἢ ὁποῖα καθε
φορὰ τῆς ἐπαναλαμβάνει, ἐν παρενθέσει, ἐκ φόβου
μὴ τὸ ξεχάσῃ, ὅτι ὁ σύζυγός τῆς εἶναι ἕνας παρά-
ξενος φοῦ ἐσχάτου εἶδους, ἕνα νερολιασμένο μυαλό
καταστρέφουσα τοιοῦτοτρόπως ὅλας τὰς μικρὰς προ-
όδους πού εἰμποροῦσε νὰ κάμῃ μεταξὺ τους μὴ κα-
λῶς ἐνωσομένη ἐπιείκεια! Πῆκίω ἐγὼ ἂν εἰς αἰτίας
τῶν πολλῶν τῆς ἀσχολίῶν δὲν μπορεῖ νὰ ἦναι πολὺν
καιρὸ ἔς τὴν διάθεσί μου καὶ ἀναθέτει εἰς ἄλλους
τὴν φροντίδα νὰ μὲ συνοδεύουν μὲς ἔς τὸ Παρίσι, πού
περιεργάζομαι μὲ περιέργειαν περιηγητοῦ καὶ ἐκστά-
σεις ὅπως στὰ παιδικὰ μου χρόνια ὅταν μὲς ἐπὶ ἡ-
γικῶν, τίς μέρες πού εἶχαμε ἐξοδὸ, νὰ ἐπισκεφθῶ-
με τὸ Λουβρὸν ἢ τὴν Παναγίαν; Ἄλλωστε ὁ κ.
Ρενάλ εἶναι πολὺ πρόθυμος νὰ τὴν ἀναπληρώσῃ

— Δὲν ἔχετε σήμεραν ἀνάγκην ὁδηγοῦ ἀγαπητῆ
μίσσης Νέβιλ;

Δὲν εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί ἐκδούλευσιν μοῦ
παρέχετε πού μὲ κάμετε νὰ γνωρισθῶ μὲ τὴν πόλιν
πού γεννήθηκα.

Πᾶμε ν' ἀνακαλύψωμεν κατι; . . .

"Ἄν δισταζῶ νὰ πῶ καί, ἡ Κλαίρη δέχεται δι'
ἐμὲ καὶ νὰ μας ὄσῃ δύο κοντόμυλοι νὰ γυρ-
νοῦμε πλάι-πλάι: χάριν ἀστεϊότητος ὁ Μᾶξ παίρ-
νει καποιεὶς φορές μαζί του ἕνα ὁδηγὸν Baedeker
πού εἶναι πραγματικῶς, ὁ καλλίτερος καὶ ὁ πιεῶ
εὐχάριστος ὁδηγὸς καὶ σύντροφος. Δὲν παίνομε ποτέ
τὴν ἀμαξίαν τῆς Κλαίρης, προτιμοῦμε κατι ἐκκεν-
τρικώτερον τὸ τραβαῦ π. γ. ἢ τὴν ἀτμιακὸν πρὸ
πάντων τὴν ἀτμιακὸν τὴν λατρεῖον. Εἶναι θελ-
κτικώτατο νὰ ξεγλυστρῆς ἐπάνω στὸ νερὸ μὲ τὴν
βραδινὴν καταγνιά, τὴν ὥραν πού ἀνάπτουν ὅλα τὰ
φῶτα καὶ ὅλων τῶν χρωμάτων φανέρια λάμπουν
ἐδῶ κ' ἐκεῖ καὶ ἐπιφάνουν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ Ση-
κουάν. Τὰ μνημεῖα τοῦ παλαιοῦ Παρισιοῦ ἀπὸ
μακρὰν φαίνονται στακτοχρῶμα σ' ὅλον τὸ μῆκος
τῆς προκυμαίας ὡς σκηνογραφία τοῦ Πύργου τοῦ
Νέσ.Ι. Δὲν ἔχω πλέον καμμίαν γνώσιν τοῦ χρόνου
οὔτε τῆς πραγματικότητος, νοιώθω πῶς ξεγλυστρῶ
πρὸς τὸ ἄγνωστον μὲ εὐχάριστον συνοδείαν, τοῦ
περιποιημένου με αὐτοῦ κυρίου πού περιβάλλει μὲ
περιποιήσεις διακριτικὰς καὶ προστατευτικὰς: μὲ
σκέπαζει π. γ., θέλω καὶ δὲν θέλω, μὲ κενὴν σάλι
ὅπως τῶκαμε προχθὲς τὸ βράδυ μὲ τὴν πρόβρασιν
ὅτι ὁ ἀέρας ἐγένετο ψυχρός. Μία χονδρὰ κυρία πού
μᾶλλον τὸν σύζυγόν τῆς ἀπὸ τὴν στιγμή πού ξε-
κινήσαμε εἶπε, κατόπιν μας μὲ τόνον ἐπιπλήξεως:

— Πόσον φροντίζει αὐτὸς ὁ κύριος διὰ τὴν κυ-
ρίαν του! Γνωρίζω ἄνθρώπους πού δὲν τοῦ ὁμοιά-
ζουν καθόλου.

— Νάτα δά! τῆς ἀπάντησε ὁ ἄνδρας τῆς, εἶναι
νύπτανδροι. Νὰ τοὺς ἰδοῦμε μετὰ καμμιά δεκαετία
ἔτη.

Προσεπονήθη ὅτι δὲν τὸ ἤκουσα: ὁ Μᾶξ μὲ πα-
ρετήρησε μὲ μειδίαμα. Εὐτυχῶς ἤρριξε νὰ μισοσκο-
τεινιάξῃ καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἰδῇ ἂν ἠρρυθρίασα,

"Ἄλλοτε στὸ μουσεῖον μένομεν ἕως τὴν ὥραν πού
οἱ φύλακες διώκον τὸν δημοσίον: ἡμεῖς ἐξερχόμεθα
τελευταῖοι. Τί ἀπόλαυσις νὰ συμφωνοῦμεν εἰς ὅλα
τὰ ἀφορώντα τὰς τέχνας, νὰ ἔχωμεν τὰς αὐτὰς ὀ-
ρέξεις!

Θυμοῦμαι πού πῆγα μὴ μέρκ τὸν περασμένο χει-
μῶνα στὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον μὲ τὰς ἀνδραδέλ-
φας μου καὶ τὸν λόρδον Μέλτων. Ἐκεῖνος δὲν μοῦ
ὀμίλησε παρὰ διὰ τοὺς ἵππους τοῦ ἐμπρός εἰς τοὺς
ἵππους τοῦ Φειδία. Τὰ μάρμαρα τοῦ Προθενῶνος,
σκληρωμένα μέσα στους τέσσαρας τοίχους ἀσβεστο-
μένους μὲ χρῶμα βαθύ κόκκινον καὶ ἀσθενῶς φωτιζό-
μενα ἀπὸ ἕνα νεκρὸ φῶς ἐπίδεικνύουν μὲ πόνον ὀ-
λην τὴν φρίκην τῆς ἐξορίας. Πῶς κρῶνει ἐκεῖνη ἡ

συνοδεία των Παναθηναίων, πώς σπριγῶσιν ἐκείνοι οἱ ὑπερήφανοι ἵππεις γυμνοί, ἐκείνες οἱ παρθένες μὲ τούς ἐλαφροὺς πέπλους, οἱ αὐληταὶ ἐκείνοι, ἐκείνοι οἱ ἀθληταί. Εἶπον στὸν λόρδον Μέλτων τὴν ιδέα μου ὅσον ἀροῶν τὴν ἀσεβῆ ἀρπαγὴν των ὑπὸ τοῦ λόρδου Ἑλγίνου, καὶ ἐπρόσθεσα ὅτι μίξ τέτοια ἀσέβεια ἤξιζε νὰ τιμωρηθῆ ἀπὸ τοὺς θεοὺς ποὺ ἱεροσυλοῦσαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἡ εἰδωλόλατρεία μου σὰ νὰ τοῦ τὸν σκανδαλίσειν ὀλίγον. Ἀπήντησε ἡσυχα ὅτι ἂν τ' ἄρηναν στὸ ὑπαίθριον θὰ κατεστρέφοντο καὶ ὅτι τὰ ἐπαρῶλαξεν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν.

Ἡ ἀνάμνησις τῆς διαφωνίας μας μοῦ ἐπῆλθε χθὲς στὴν αἴθουσαν τοῦ Ἀπόλλωνος, αὐτὸ τὸ κουτί τούτσον ταιριαχτὸ μὲ τὰ δραματικὰ περιέχει. Ἡ ἀνοιξις, ὀλίγον ὑγρὴ ἀκόμη, ἀλλὰ ἡλιοφώτιστη ἦδη, χμοσυγελοῦσε πίσω ἀπὸ τὰς βέλους τοῦ ὑπερμεγέθους παρθένου εἰς τὸν ἐπίγυρον ἐξώστην τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθησαν οἱ Βαλουά· καὶ ὠμιλοῦσε ὁ σύντροφός μου μετὰ ζήσεως διὰ μίαν παθητικὴν, μεταξὺ ὧλων ἐποχὴν τὴν ὁποίαν ἐξέμνησε εἰς ὠραίας ζωσας στραφῆς, καὶ τὴν ὁποίαν λατρεύει. Κ' ἐγὼ ἐπίσης θαυμάζω περισσότερον ἀπ' ὅλας τὴν ἐποχὴν τῆς Ἀναγεννήσεως. Ἐκαίθην εἰσῆλθον εἰς τὴν τετραγώνου αἴθουσαν ὅπου ὁ Μᾶξ μοῦ εἶπε ὅτι τὸ μεδίμα μου ὁμοιάζει μὲ τὸ των γυναικῶν τοῦ Λεονάρδου.

— Δυστυχῶς, ἀπήντησα, εἶναι ὀλιγώτερον ἀνιγματοῦδες δι' ἐσᾶ; ἀρῶν ἡ Κλαίρη διέπραξε τὸ λάθος νὰ σᾶς εἶπῃ ὅλα μου τὰ μυστικά.

— Ἄ! δὲν σημαίνει, μοῦ μένουν ἀκόμη πολλὰ νὰ ἀνκαλύψω. Εἶναι ἐν τούτοις ἀληθές, εἶπε κατόπιν σιγῆς μερικῶν λεπτῶν ὅτι ἡ Κλαίρη ἀνκαίνωνουσα εἰς ἐμὲ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐπιστολῶν σᾶς δὲν ἦτο μόνον ἀδιάκριτος ἀλλὰ καὶ ἀπερίσκεπτος.

— Πῶς;
— Καὶ βέβαια μεταξὺ ἀνθρώπων ποὺ δὲν γνωρίζονται ἀκόμη ὑπάρχει συνήθως ἀρκετὰ μακρὸς δρόμος, ποὺ πρέπει νὰ διατρέξουν πρὶν φθάσουν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς οἰκειότητος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐρθάσασιν ἐμεῖς. — Ἀρχίζουν ἀπὸ ἓνα εἶδος ἀδιαφορίας καὶ μόνον ἀργὰ-ἀργὰ διαλύεται ὁ πάγος. Κατόπιν βαθμῶν αἰσθάνεται ἐνδιαφέρον ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον ἢ συμπάθεια αὐξάνει. Θέλουν ὅμως καιρὸν ὅλ' αὐτὰ πρὸ τῆς τελείας ἀποκρυσταλλώσεως. Ἐδιαβάσατε τὸν Στάνταλ, δὲν εἶν' ἔτσι;...

— Ἀρκετὰ διὰ νὰ γνωρίζω ὅτι ἡ θεωρία σου τῆς κρυσταλλώσεως δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς τὴν φιλίαν. Ἡ φιλία δὲν ἔχει τοιαῦτα ἀνευροπολημὰτα.

— Ἄς εἶναι, παραδέχομαι ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμιὰ φαντασιοπληξία εἰς τὸ αἰσθημα, ποὺ μὲ κάμει νὰ σᾶς θεωρήσω τὴν περὶ ἀξίεραστη γυνίκα, ποὺ συνάντησα. Ἦθελα μόνον νὰ πῶ, ὅτι ἐδεικνύμεν ἐνδιαφέρον ὁ ἓνας διὰ τὸν ἄλλον πρὶν γνωρισθῶμεν. Ὁ πρῶτος βαθμὸς ἐξηρανώθη, ὥστε ὅταν συνητηθῆμεν βρεθῆκαμε ἀμέσως...

— Φίλοι, εἶπα διακόπτουσα μὲ τὸ φυσικώτερον ὕφος. Καὶ δὲν τὸ βλέπω διόλου δυτᾶρεστον ποὺ ἀκόπως παρεβιάσθησαν ὅλοι ἐκείνοι οἱ προκαταρκτικοὶ βαθμοὶ διὰ νὰ φθάσωμεν σ' αὐτό.

— Τότε τί καλὸ πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἡ φιλία! Τὸ εἶπε αὐτὸ μὲ μισοειρωνικὴ ἔκφρασι, ποὺ συχνὰ μεταχειρίζεται καὶ μὲ ταρασσεί.

— Ἴσως τὸ καλύτερον ποὺ ὑπάρχει στὸν κόσμον.

— Βέβαια τὸ καλύτερον, μαζὶ μὲ τὸν ἔρωτα ἀπὸ τὸν ὁποῖον διαφέρει πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅσον πιστεύουν. Ἡ φιλία παραδείγματός χάριν μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν δὲν εἶναι παρὰ μίαν ἄλλη ὄψιν τοῦ ἔρωτος.

— Ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως ὁ ἄνδρας νὰ μὴν εἶναι νυμφευμένος, εἶπα ἐγὼ μὲ γέλοιο.

— Καὶ ἡ γυνίκα νὰ μὴ ὑπεσχηθῆ τὴν χεῖρά της στὴν πατρίδα της σ' ἓνα ἐνάρετον ἄνθρωπον, ποὺ τὴν λατρεύει, μοῦ ἀπήντησε.

— ὦ! δὲν ὑπεσχηθῆν τόσα πολλὰ πρᾶγματα, ξερωῶνσα ἄσκεπτα.

— Ἀλήθεια; τόσο τὸ καλύτερον... θὰ μᾶς μείνετε. Μοῦ φαίνεται ἤδη, ποὺ δὲν θὰ μπορῶ χωρὶς ἐσᾶς καὶ ὅσο γιὰ τὴν Κλαίρη, εἰσθε στὰ μάτια της ἀπλούστατα ἓνα εἶδος θεότητος τίποτε ὀλιγώτερον. Αὐτὸ εἶναι ἀληθές. Ἡ Κλαίρη μὲ φιλεῖ δέκα φορές τὴν ἡμέρα καὶ μοῦ λέγει:

— Ἐρωτῶ πῶς οἱ δύο μας τὸν ἐπανεκτήσαμεν, πλέον ἐκείνη... — Ἐκείνη, εἶναι ἡ ἀντίπαλος, ἡ ἐπίφοβη Φελίη. — Τώρα εἶναι ὅλος διόλου διαφορετικῶς... τόσο ἀγαπητός, τόσο καλός, τόσο τρυφερός γιὰ μένα!

Μοῦ ἔρχεται νὰ τὴν πῶ:

— Καὶ γιὰ μένα.

56 Ἀριλίον

Ἀνόητη, πονηρὴ, διπρόσωπη καὶ ἄπιστη, παίξεις μὲ τὴν φωτιά σὰν τὰ παιδιὰ καὶ ξέρεις καλὰ σὰν ἐκείνα, πῶς κάμεις κακὰ. Κάτις μάλιστα τὴν ἄκραν τῶν δακτύλων σου καὶ δὲν θέλεις νὰ τὸ πιστεύσῃς. Δὲν σε θίγει τὸ Παρίσι. Δὲν θὰ πὸ εὐρισκας τόσον ἀνώτερον τοῦ Λονδίνου ἂν ὁ κ. Ρενάλ δὲν σοῦ ἐχρησίμευεν ὡς ὁδηγός. Αὐτὰ τὰ Τράμπαυ, αἱ ἀτμάκατοι, ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, ποὺ φκίνονται ταπεινὰ καὶ σεμνὰ, σε φέρουν μὲ μεγάλην ὀρμὴν σὲ κάποιαν τρέλλα. Τὸ νοιώθεις καὶ φοβᾶσαι, διότι σοῦ τὸ φωνάζει ἡ συνείδησίς σου.

(Ἀκολουθεῖ.)

Μεταξὺ ἐπανευρισκομένων συμμαθητριῶν.

— Πρὸ εἰς μηνῶν εἶμαι γέλα.
— Ἐγὼ πρὸ τριῶν ἐτῶν.
— Σὺ, εἶσο πάντοτε τυχερά!

πνοῦν. Διὰ τὸ παρκαμικρὸν ἐγείρεται, πηγαίνει, ἐρχεται ἐπιθεωρεῖ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο. Ὁ βαρῶνος τοῦ ὁποῖου τὴν μακαριότητα διαταράσσει ἡ χείκινησία αὐτὴ ἐτοιμάζεται νὰ ἐκστομίση μίαν παρατήρησιν, ὅταν ἡ θύρα ἀνοίγεται.

«Ἐνα τηλεγράφημα διὰ τὸν κ. ἔπαρχον!»

Πρὶν ἀκόμη προφθάσῃ οὗτος νὰ ἀπλώσῃ τὸ χεῖρι ἡ κυρία εἶχεν ἤδη ἀνοίξῃ τὸν φάκελον.

«Ἐρθασα εἰς Μασσαλία. Διαθέτω εἰκοσιτέσσαρας ὥρας. Ἐρχομαι γὰρ δειπνήσωμεν μαζὶ.»
Λαστέρ.

Καὶ χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἐκφραστικὴν ἀπορίαν τοῦ συζύγου της, φωνάζει καταχρούμενη.

— Τί εὐτυχία! ἓνας προσκεκλημένος ἀκόμα!

— Μὰ πῶς! . . . Δὲν σκέπτεσαι, φιλιτάτη μου, ὅτι θὰ μᾶς ἀνησυχῆσῃ πολὺ ὁ λοχαγὸς μίαν τοιαύτην ἡμέραν. . . θὰ πᾶν ὅλα χαμένα.

— Ἀπεναντίας, θὰ πᾶν ὅλα περίφημα.

— Πρῶτα - πρῶτα ὁ Λαστέρπ δὲν θὰ ἔχῃ φάρμακ.

— Ὅχι εἶναι μὲ τὴν στολὴν του. . . θαυμασία!

— Μὲ μικρὴν στολὴν, μὲ στολὴν τοῦ ταξιδιού, καὶ . . .

— Ὄψ! μὲ τὸ παρκαμικρὸν τὰ γάνεις! . . .

— Γιάννη, ἐτοίμασε τὸ τραπέζι—καὶ κάμει μίαν σαλάτα . . . ὁ λοχαγὸς πολὺ τὴν ἀγκυρῶ. Θαυμάσια, ἡ κἀμένη ἡ θεία πάντα τὸν πειράζει. «Ἐυρέθεις, Παῦλε, κάτω ἀπὸ μίαν σαλάτα» Τώρα ἄς ὑπάγω νὰ τοῦ ἐτοιμάσω ἓνα δωμάτιον.

Καὶ φεύγει σὰν ἀστραπή.

Ὁ κ. τοῦ Σαιντ-Γριεζ ἀπεσύρθη εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ διὰ νὰ παραγορηθῆ ἀνῆρτησεν εἰς τὴν ἐπίσημόν του στολὴν τὸν σταυρὸν ἐνὸς ἐξωτικού παρκαμήνου.

Τριάκοντα λεπτὰ ἀργότερα, μὲ στρατιωτικὴν ἀκρίθειαν, ὁ λοχαγὸς Λαστέρπ εἰσῆρχετο εἰς τὸ μέγαρον. Ὁρατὸς νέος καμένος ἀπὸ τὸν ἥλιον τῆς Ἀφρικῆς, μὲ ζωηροὺς ὀφθαλμούς, μὲ πανούργα χεῖλη. Ἡ κυρία τοῦ Σαιντ-Γριεζ ἐρρίθη στὸν λαίμῳ του.

— Καλῶς ἦλθες, Παῦλε! . . . Φίλησέ με λοιπόν...

Ἐ! φθάνει! Τί καλὰ ἔκαμεις νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆς ἐδῶ! . . . ἀληθινὴ ποντικὸτρυπα· ἀλλὰ διάλεξες τὴν ἡμέρα. Εἶσαι τυχερός. Φαντάσου, δίδομεν χορὸν. Ὅ,τι κομψότερον φαντάζεσαι καὶ θὰ προουσιάζωμεν εἰς αὐτὸν τὸν ὠραιότερον ἀξιωματικὸν τοῦ γαλλικοῦ ἵππικοῦ . . . Ὅχι ἦσαι ὁ ἦρωας τῆς βραδυῆς!

Ὁ ἀξιωματικὸς, ὁ ὁποῖος ἐφίλησε μὲ φανεράν εὐχαρίστησιν τὴν ἐξαδέλφη του, τὴν στράθωσε τὰ μούτρα του.

— Χορός; . . . ἐξαδέλφη μου, θὰ μὲ ἀπαλλάξῃς.

— Ποτέ!

— Μ' αὐτὴν τὴν στολὴν . . . διές.

— Θαυμασία.

— Πρῶτα ἀπὸ τὴν κούρασιν . . . ἀρκασιμένους σὰν γέρικο ἄλογο.

— Ὅχι ἀναπαυθῆς ἀργότερα.

— Πιθάνω ἀπὸ τὴν πείναν.

— Ἀμέσως θὰ φᾶς . . . Ὅριστε τὴν σαλάτα σου.

Ὁ λοχαγὸς ἐμειδίασε διὰ τὴν λεπτὴν αὐτὴν περιποίησιν.

— Φιλιτάτη ἐξαδέλφη, σὲ ἀξίζει νὰ σε ξαναφιλήσω . . . καθέσον μάλιστα αὐτὸς ὁ τρομερός Σαιντ-Γριεζ δὲν εἶναι ἐδῶ!

— Ὅχι σωπάσης, κακόπαιδο! . . . τρῶγε, σὲ δίδω ἓνα τέταρον τῆς ὥρας.

Ὁ λοχαγὸς ἀνγκάζεται νὰ ὑπακούσῃ. Ὁμιλεῖ, τρῶγει, πίνει συγχρόνως καὶ τὰ κατορθώνει περίφημα καὶ τὰ τρία. Ἐξάφνα ὅμως.

— Ξέρεις, ἐξαδέλφη, ὅτι ἐντρέπομαι;

— Ἀλήθεια;

— Βέβαια, καταχρούθῃς σὰν λάμια, ἐνώπιον τῆς ὠραιότερας γυναικῶς τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Ἀρλέξ καὶ αὐτὸ μὲ κάμνει δειλόν.

— ὦ! ἡ δειλία σου, Παῦλε!

— Γέλα, ὅσο θέλεις, ἀλλὰ εἶναι ἀλήθεια. Ἐὰν ἤθελες νὰ μὲ κάμης τὴν κλοσύνην νὰ μὲ κρατήσης συντροφιά.

— Μήπως τί κάμω;

— Ὅχι, δὲ, νὰ φάγῃς μαζὶ μου.

— Μὰ τώρα ἔφαγα.

— Στοιχηματώ, ὅτι δὲν ἔμπορσε νὰ φᾶς. . .

Ἡ συγκίνησις διὰ τὸν χορὸν . . . ἡ προσδοκία τοῦ ἐρχομοῦ μου. . .

— Ἄνοστε!

— Ὀλίγη τροφή περισσοτέρη θὰ σε κάμῃ πολὺ καλὸ. Ἐχεις ἀνάγκην διὰ τὸ ἐσπέρας. . . Δοκίμασε ὀλίγον αὐτὴν τὴν σαλάτα, εἶναι θαυμασία. Ὅχι μὲ μᾶθης πῶς τὴν κάμουν.

— Τί τρέλλα! . . . Ἐπὶ τέλους πρὸς χάριν σου θὰ πᾶρω δύο τρία φύλλα.

Ὁ λοχαγὸς ἔχει δίκαιον. Ἡ σαλάτα εἶναι θαυμασία καὶ ἡ κ. τοῦ Σαιντ-Γριεζ ξαναπέρνει. Καὶ τρῶγει τόσον εὐμορρα ὥστε ὁ λοχαγὸς λησμονεῖται νὰ τὴν βλέπῃ. Ἐξάφνα ὅμως ἀποθῆ τὸ πιάτο της μὲ φρίκην:

— Ἐχει σκόρδο, Παῦλε; σκόρδο, σκόρδο! καὶ δὲν μὲ τὸ εἶπες!

— Βεβαιότατα . . . θέλεις νὰ σε προσφέρω ἀκόμα;

— Εἰς ἐμὲ! καὶ τομάτες; . . . Εἶναι φρίκη . . . αὐτὴ ἡ μυρωδιά δὲν περνᾷ, πὸ ἤξεύρεις!

— Ὅχι, ἐξαδέλφη μου ἀπατάσαι.

— Δὲν θὰ ἠμπορέσω νὰ μιλῆσω ὅλην τὴν νύκτα.

— Ὅχι, δὲ! καὶ σοβαρῶς μὲ ὕφος πατρικὸν προσέθεσε, θὰ σε δώσω κασοῦ.

— Τί;

— Ναι, ἓνα ἰδιαιτέρον μίγμα τὸ ὁποῖον μετα-

χειρίζονται οι άραχνες εις ανάλογους περιπτώσεις.

— Και επιτυγχάνει;

— Πάντοτε.

— Δωσέ το γρήγορα.

Ἡ βραχνὴς ἀρπάζει ὀρυκτικῶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀξιωματικοῦ τὸ μικρὸν φυαλλίδιον τὸ ὁποῖον ἔβγαλεν ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του καὶ ἔφυγε:

— Σὲ λίγο θὰ σὲ ξαναἰδῶ.

Ἡ ὀρχίστρα προσέκρουσε δὲν ξέυρω τὸν ποσοστὸν τετράχρον, ὅταν ἡ κ. τοῦ Σαιντ-Υριέξ ἔσυρεν ἰδιαιτέρως τὸν λοχαγὸν καὶ τοῦ εἶπε μὲ πικρίαν:

— Εἶναι ἀπανθρωπιὰ. Παῦλε, μὲ γέλασες μὲ τὸ κασοῦ σου.

— Δικτὶ;

— Δὲν πέρνεις μυρωδιὰ;

— Διόλου;

— Εἶσαι βέβαιος; . . . καὶ ὅμως ἐγὼ θάρρῶ . . .

Κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν νεανίας μὲ φυσιογνωμίαν ἐλκιστικὴν ἐπροχώρησε πρὸς τὴν ἐπαρχίαν. Τὸ βλέμμα του, ἡ δειλὴ του στάσις ἐξέφραζαν εἶδος σιωπηλῆς παρακλήσεως, αἰτήσεως προστασίας ἢ προκαταβολικῆς συγγνώμης. Ἐάν ἦτο κάπως κομψότερα ἐνδεδυμένος καὶ εἶχε περισσότερον θάρρος θὰ περνοῦσε γιὰ εὐμορφο παλλικαρί.

Ἐπεκλίθη ἐνώπιον τῆς κ. τοῦ Σαιντ-Υριέξ καὶ μὲ μεγάλην συγκίνησιν.

— Νομίζω Κυρία, ὅτι εἶναι ὁ τετράχρον τὸν ὁποῖον εἶχατε τὴν καλωσύνην. . . τὸν ὁποῖον κατεδέχθητε νὰ μὲ ὑποσχεθῆτε..

— Βεβαίῳτα, κύριε, καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ τηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου.

— Ἐπὶ τινι λεπτῇ ὁ ἀξιωματικὸς ἠκολούθησε διὰ τοῦ βλέμματός τὸν πρωτόπειρον νεανίαν καὶ βέβαια καμὶά ἀστεία ἰδέα θὰ διήλθε τὸ πνεῦμά του διότι ἤρχισε νὰ δαγκάνη τὰ χεῖλη του ὡς διὰ νὰ πνίξη ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν γέλωτος.

(Ἔπειτα τὸ τέλος).

Ἄλληλογραφία.

W. M. D. R. Εἰς Rugby. Ἐπιστολὴ καὶ τζέκι ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμεν.

κ. Π. Χ. Εἰς Κερασοῦντζ. Ἐπιστολὴ ὑμῶν ἐλείφθη σᾶς γράφω σήμερον ταχυδρομικῶς.

κ. Γ. Κουμεντῆν εἰς Πύργον. Δελτάριον 12ης τ. ἐλήφθη συμμορφούμεθα ἄλλὰ διατί;

κ. Θ. Δ. ἐνταῦθα. Εὐρίσκειται ὅτι μερικὰ ἀπὸ τὰ δημοσιευθέντα ποιήματά μας θὰ ἦσαν ἀριστουργήματα ἂν ἦσαν κάπως κτενισμένα καὶ ἂν εἶχαν μέτρα καὶ ρυθμόν. Θεωρῶ τὴν ἐκυτόν μου ἀνίκενον νὰ σᾶς ἀπκνηθίσω καὶ δι' αὐτὸ ἐπικαλοῦμαι τὴν σκιάν τοῦ μεγάλου Σολωμοῦ εἰς τὸν ὁποῖον χάριν σας δίδω τὴν λόγον:

«Ὅταν ἐπρωτοδιαβάσθηκε τὸ ποίημα, κάπριοι εἶπαν Κρίμα! ὕψηλὰ νοήματα καὶ στίχοι σφαλμένοι! Γιὰ νὰ δεχθῶ τὴν πρώτην, ἀκαρτεροῦ νὰ δικαιολογήσουν τὴν δευτέραν

παρατήρησι. Μὰ τὴν Δία τοῦ ἐσάστισα! Αὐριο θέλει ἐρθῆ καὶ κανένας νὰ μοῦ δεῖξῃ τ' ἀλφαριθμητὰ μὲ τὸ κονδύλι στὸ χέρι, ἀλλὰ ἐγὼ τοῦ τὸ παίρω καὶ ἀπιθῶνω τὴν ἄκρην του εἰς τὰ μεγάλα ὀνόματα τοῦ Δάντη καὶ τοῦ Περτράρχη, τοῦ Ἀριστοῦ καὶ τοῦ Τάσσου, καὶ εἰς τὰ ὀνόματα ὅσων στιχογραφῶντας τοὺς ἀκολούθησαν, καὶ τοῦ λέγω: Δάθε τὴν καλωσύνην, Διδάσκαλε, νὰ γύρης τ' αὐτιά σου ἐδῶ πᾶνου, καὶ μέτρα. Κάθε συλλαβὴ εἶν' ἓνα πόδι, καὶ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ αὐτοὺς, ὅποιοι καὶ ἂν ἦναι ὁ στίχος ὅμως εὐὸν δὲν ἤξευρες νὰ τὰ μετρήξ. Τὸ φωνῆεν, μὲ τὸ ὅποτον τελειώνει ἡ λέξις χάνεται εἰς τὸ φωνῆεν μὲ τὸ ὅποτον ἡ ἀκόλουθη ἀρχιγῆ ὅμως τὸ προφέρω, ἐπειδὴ ἔτσι μὲ συμβουλεύει ἡ τέχνη τῆς ἀληθινῆς ἀρμονίας. Τὸ ια (βία) τὸ εἰε (ρέει) τὸ αἱ (Μαῖ) καὶ τὰ ἐξῆς, ὅταν δὲν εἶναι εἰς τὸ τέλος τοῦ στίχου δὲν κάνουν παρὰ μία συλλαβή. Τὸ τιμὴ εἶναι ὁμοιοτέλειτο μὲ τὸ πολλοί, τὸ κακὸς μὲ τὸ τυρλὸς, τὸ ἐγθὲς μὲ τὸ πολλὰς. Τοῦτοι οἱ κανόνες ἔχουν κάποιας ἐξαιρέσεως, ταῖς ὁποῖαις ὅποιος ἔχει καλὴ θραμμένη μὲ τοὺς κλασικοὺς τὴν ψυχὴν του βάνει εἰς ἔργον, χωρὶς τόσο νὰ συλλογιζέται, εἰς τὴν ἴδιαν στιγμὴν εἰς τὴν ὁποίαν μορφώνει τὴν ὕλη. Πίστευσέ μου, Διδάσκαλε, ἡ ἀρμονία τοῦ στίχου δὲν εἶναι πρᾶγμα ὅλα μηχανικὸν, ἀλλὰ εἶναι ξεχειλίσμα τῆς ψυχῆς μ' ὅλον τοῦτο ἂν φθάσης νὰ μοῦ ἀποδείξῃς ὅτι σφάλω τοὺς στίχους, θέλω γράψαι τῶν Ἱταλῶν καὶ τῶν Ἰσπανῶν νὰ τοὺς δώσω τὴν εἰδήσιν, ὅτι τοὺς ἔσραλαν ἕως τώρα καὶ αὐτοί, καὶ μὴ φοβᾶσαι νὰ σοῦ πάρω γιὰ τὴν ἐφεύρεσιν τὸ βραβεῖον, γιὰτὶ θέλει σὲ μελετήσω...»

«ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ»

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν δὲν ἐπλήρωσαν ἐτι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν νὰ τὴν ἀποστείλωσιν ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερα εἴτε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ γραφεῖον· εἴτε ἐγχειρίζοντες αὐτὴν εἰς τοὺς Κυρίους:

- Γιαννόπουλον εἰς Ἀγκυραν
 - Βεινὸγγλον » Σιμόρρη
 - Παναγιωτίδην » Παριμνθίαν
 - Φιλ. Εὐγένην » Ἀτάλειαν
 - Ἐξάρχον » Ἀρτάκη
 - Θ. Κυριακίδην » Ἀγαθοῦπολιν
 - Γ. Πετροπουλιάδην Βάρσαν
 - Ἀθανασιάδην » Πλωμάριον
 - Κουμεντῆν ἐν Βουλγαρίᾳ
- οἵτινες πάνυ εὐγενῶς ἐδέχθησαν τὴν ἀνταπόκρισιν τῆς «Ἠχοῦς».

